

ספרי' — אוצר החסידים — לויבאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
תשיעי

היכל
חמישי

מאמר וספרתם לכם

•

מ א ת

כבוד קדושת אדוננו מורנו ורבנו הגדול הגאון האמתי האלקי
חסידא קדישא אור עולם נר ישראל ותפארתו קדוש ה'
מרנא ורבנא **מנחם מענדל** נבנ"מ זי"ע
— אדמו"ר ה"צמח צדק" —

מלויבאוויטש

יוצא לאור בפעם הראשונה מגוף כתב יד קודש

על ידי מערכת
„אוצר החסידים”

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ואחת לבריאה

MAAMAR
USEFARTEM LOCHEM

Copyright © 2021
by

Kehot Publication Society
770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213
(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718
editor@kehot.com

Orders Department:
291 Kingston Avenue / Brooklyn, New York 11213
(718) 778-0226 / FAX (718) 778-4148
www.kehot.com

All rights reserved.

The Kehot logo is a trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch.

Printed in the United States of America

ב"ה.

פתח דבר

לקראת ש"פ אחרי-קדושים, י"ב אייר וי"ג אייר הבעל"ט (יאָרצייט של הו"ח אי"א וכו' ישראל ארי' ליב ע"ה אחיו של כ"ק אדמו"ר), הננו מוציאים לאור מאמר מאת כ"ק אדמו"ר ה"צמח צדק", ד"ה וספרתם לכם.

המאמר מתפרסם כאן בפעם הראשונה, מגוף כתבי-יד קודש אדמו"ר ה"צמח צדק".

לתועלת הלומדים והמעיינים, הוספנו בשולי הגליון מראי מקומות וציונים.

הקונטרס נערך על ידי הרה"ת ר' אליהו שי' מטוסוב.

מערכת "אוצר החסידים"

ב' אייר, תפארת שבתפארת, ה'תשפ"א
יום הודלת כ"ק אדמו"ר מהר"ש
ברוקלין, נ.י.

וספרתם¹ לכם ממחרת השבת. י"ל משום שבכל יו"ט אף שהוא מבינה מ"מ מלוכש בו ג"כ אור החכמה, כי חו"ב² הם תרין ריעין. ועוד, כי התלבשות אור א"ס אף בבינה אינו אלא ע"י אמצעות החכמה. ולכן בפ' מועדות נזכר תחלה יום השבת כמש"ל³ ע"פ מועדי ה' כו' ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהי' לכם קדש, לומר כי הקדושה ביו"ט שהוא בינה נמשכה ע"י החכמה הנק' שבת. וע' בת"א⁴ ר"פ לך, אף שנתבאר שם שיש בבינה בחי' שלמעלה מהחכמה, כענין הוא⁵ דא עתיקא, עכ"ז גם בחי' זו נמשך בה ע"י היוד שהוא חכמה, דהיינו קוצו התחתון של היוד ששרשו מקוץ העליון.

וע"כ אומר גם בענין ספירת העומר ממחרת השבת דוקא, שלא לומר שהמשכה מ"ט שע"ב באים רק מהבינה לבד, אלא גם מהחכמה. וזהו ממחרת השבת, היינו שנמשך בספירת העומר ג"כ ממוחין דאבא הנק' שבת. וכ"כ בסידור⁶ בדרוש ברכת הזימון בענין פי' יין⁷ המשומר בענביו משי"ב, יין המשומר בענביו הוא בינה, משי"ב הם ו"ק דאבא, שע"ז דוקא נשמר היין מיניקת החיצונים. ועמ"ש⁸ בדרוש בהרת שדוקא ע"י חכמה דוחה יניקת החיצונים, ונת⁹ שם שכמ"כ הוא בענין שבעה שבתות דספה"ע, אף שהם המשכות מקיפ"ה מהבינה ולכן הם מ"ט ימים, מ"מ מאיר עמהם ג"כ המשכות אבא כו', כי הם מסט' דיובלא בינה, והרי ביובל משיכ"י אור אבא. וזהו וקדשתם¹⁰ את שנת החמישים שנה. ולכן נאמר וספרתם לכם ממחרת השבת דוקא, אף שהכוונה ממחרת יו"ט.

(ב) **ועפ"ז** אפ"ל ענין ל"ג בעומר, כי מחכמה נמשיכ' ל"ב¹¹ נתיבות, וא"כ ביום הל"ב לעומר נסתיימו המשכות ל"ב נתיבות, והייתי סובר שנסתיים אור החכמה, ומשם ואילך נמשך רק הבינה לבד, אך באמת אינו כן, ונמשך אור החכמה גם אח"כ. ויום ל"ג הוא המשכות ל"ב נתיבות חכמה במל' חכמה תתאה,

(4) בת"א ר"פ לך: יא, ב ואילך.

(5) הוא דא עתיקא: ראה זחי"ג קעה, ב. ובמ"מ בתו"ח שמות לד, א.

(6) בסידור בדרוש ברכת המזון: קנת, א (בהוצאות קודמות קב, ב) ואילך. קסג, ד (קד, ב).

(7) יין המשומר בענביו משי"ב: ברכות לד, ב. ועוד.

(8) ועמ"ש בדרוש בהרת: לקו"ת תזריע כג, ב ואילך.

(9) ונת' שם שכמ"כ הוא בענין שבעה שבתות: סידור קסג, ד שם. וע"ש במ"מ.

(10) וקדשתם את שנת: בהר כה, י.

(11) ל"ב נתיבות: ספר יצירה פ"א מ"א.

(1) וספרתם לכם: נדפס כאן מגוכי"ק הצ"צ, מס' 3397 רט, א [תכריך הכת"י כולל בתחילתו הנחות גוכי"ק אדמו"ר האמצעי מתחילת שנת תקס"ז-תקס"ח, ואחרי זה מאמרים ורשימות בגוכי"ק אדמו"ר הצ"צ]. במפתח שם רשום בגוכי"ק אדמו"ר הצ"צ על מאמר זה „וספרתם לכם ממחרת השבת, וענין ל"ג בעומר“.

וראה גם ד"ה וספרתם בהמשך תרס"ו ע' רפח (בהוצאה קודמת ריט), ובהמ"מ שם.

(2) חו"ב הם תרין ריעין: זחי"ג ד, א. ועוד.

(3) כמש"ל ע"פ מועדי ה': בגוכי"ק היה רשום לפני מאמר זה ד"ה מועדי ה' (והוא חסר עתה בתכריך הכת"י), וכנראה לא נדפס. וראה גם אוה"ת ויקרא (כרך ד) ע' א'פח.

כדרך שפירש הבחיי פ' תזריע ע"פ¹² ושליש יום ושלוש ימים תשב על דמי טהרה, וז"ל, וע"ד הקבלה נתנו לאשה שלשה ושליש ימי טוהר, כנגד הכלה שבשיר השירים הכלולה מהחכמה שבה שלשים ושנים נתיבות, ועמה יהיה ההתחברות, ועל כן היו שלשים ושלוש ימים ולא שלשים ושנים, לרמוז על הכלה המתחברת אל החכמה שהיא נושאת אותן שלשים ושנים ונחשבת עמהן עכ"ל. ובקונטרס שבסוף הספר ר"פ תזריע וז"ל, שלשים ושלוש ימים ע"ד הקבלה כנגד הכלה הכלולה מל"ב נתיבות החכמה, והיא הוה שלשים ושלוש, והכלה היא העטרת חכמת שלמה (עמ"ש ע"פ¹³ הזהר פ' תזריע דמ"ז ע"פ וראיתי אני שיש יתרון לחכמה מן הסכלות, פ"י אני היינו חכמת שלמה כו' ע"ש, ונמשך לה יתרון ג"כ מבירור שעורה מאכל בהמה), כלולה מחכמת אלקים שהיא השנייה, ולה שלשים ושתיים נתיבות, עכ"ל.

א"כ עד"ז יום ראשון של פסח, יצ"מ זהו לידה, רק למעלה לא שייך ז' ימי טומאה, כי הלידה יום א' דפסח הוא בכינה אימא עילאה ששם אין יניקה כו', ורק ל"ג ימי טהרה, והם המשכות ל"ב נ"ח במל'. וביום ל"ג לעומר נתחברו ח"ע וח"ת יחד, ואזי נק' המל' כבוד ועמ"ש בד"ה¹⁴ ואהבת סעיף ה', וכיון שכן, לכן גם בכל הימי' עד מ"ט ימי העומר מאיר ג"כ בחי' חכמה עילאה, כיון שנתחברה עם חכמת שלמה.

ועיין בלק"ת¹⁵ בביאור ע"פ ואהיה אצלו אמון, אשר ימי הספירה זהו ענין דם נעכר ונעשה חלב, היינו בירור נה"ב היצה"ר שיהי' נהפך לטוב, א"כ שייך זה לבחי' ול"ג יום תשב על דמי טהרה, שאז הדם נעכר ונעשה חלב.

(ג) **וזה** ע"ד שפירשו הבחיי¹⁷ והתוליע' בענין הטלית והציצית, דהטלית עצמה זהו מל' הנק' שמלה ולבוש, ול"ב חוטי הציצית הם ל"ב נתיבות חכמה עילאה הנמשכים בה. וזהו וריח¹⁸ שלמותיך כריח הלבנון, שלמותיך היא הכלה, לבנון הם ל"ב נתיבות חכמה עם נש"ב, א"כ הטלית עם חוטי הציצית הם ג"כ ל"ג בחינות ע"ד הנ"ל.

15) בלק"ת בביאור ע"פ ואהיה אצלו אמון:

לקו"ת במדבר יז, ד ואילך.

16) דם נעכר ונעשה חלב: בכורות ו, ב. ועוד.

17) הבחיי והתוליע': הבחיי הובא במאמר לקמן בסמוך (וע"ש במ"מ). תולעת יעקב (להר"מ בן גבאי, בעהמח"ס עבוה"ק וס' דרך אמונה) בתחילתו, סוד הציצית.

18) וריח שלמותיך: שה"ש ד, יא.

12) ע"פ ושליש יום: תזריע יב, ד.

13) ע"פ הזהר פ' תזריע . . וראיתי אני:

קהלת ב, יג. סה"מ תקס"ז ע' צח ואילך. אוה"ת ויקרא ח"א ע' רנח ואילך. ביאורו"ז לאדמו"ר הצ"צ ח"ב ע' תתנט ואילך. תתעב ואילך. תתצב ואילך. ובכ"מ.

14) בד"ה ואהבת סעיף ה': נמצא בגוכי"ק לפני מאמר זה (ר, א) ולא נדפס לעת עתה. [וראה ההמשך באוה"ת ואתחנן ע' ב'רסג].

וספרתם לכם

ז

וְזִילִי הַבְּחִי 19 פ' שלח דף קפא א, וע"ד הקבלה ועשו להם ציצית המצוה הזאת בשלשים ושתים חוטין שבה תרמוז לכלה שבשה"ש המעוטפת וכלולה משלשים ושתים נתיבות פליאות חכמה, ועליה הזכיר שם וריח שלמותיך כריח הלבנון, וידוע כי אין השלמה דבר זולתה, וכמו שדרז"ל בב"ר פכ"א ויאמר²⁰ אל האישי לבוש הבדים כהדיו קמצא דלבושא מיניה וביה כו' עכ"ל. וע"ש מ"ש וכל נתיב ונתיב מתחלק לשנים בזכור ושמור מ"ע ומל"ת הם ס"ד וכו' עכ"ל. ומזה י"ל מה שבנקבה תשב ס"ו ימים על דמי טהרה, כי הזכר מחסד ע"כ ל"ב נתיבות כו', והנקבה מגבורה וכלול גם מחסד וזהו טו"ר ע"כ הם ס"ד בחי', ונמשכים בהכלה ג"כ בחו"ג שבה והם ס"ו.

ובלק"ת²¹ פ'י דהטלית נמשך מבחי' סוכ"ע שלמעלה מל"ב נ"ח יעו"ש. אפ"ל כי גם זה אינו סותר, כי זהו ע"ד אני²² ראשון מל' דא"ס ואני אחרון מ' דאצילות, ואחר שנמשך בה ל"ב נ"ח מאיר ג"כ אור הכתר במל' שהוא בחי' סוכ"ע. ועד"ז נתבאר בביאור²³ ע"פ ואולם חי אני וימלא כבוד ה', דפי' ברוך²⁴ כבוד הוי' שהוא מ', ממקומו היינו מחכמה הנק' כבוד עילאה ומהכתר כו'.

בענין ס"ד בחי' י"ל, התחברות כבוד עילאה בכבוד תתאה שהם ב"פ ל"ב, ועם עצם ב' בחי' כבוד זהו ס"ו.

ועו"י"ל, ע"ד אל²⁵ יתהלל החכם כו' כ"א בזאת יתהלל שהיא הכלה, שכדי שיומשך החכמה עילאה בח"ת שיומשך עי"ז גלוי החכמה בבי"ע, צ"ל המשכה מלמעלה מהח"ע והיינו ממו"ס, וכמ"ש בסידור²⁶ שער התפילין על הזהר ואתחנן דרס"ב וממשיכותא דמוחא עילאה כו' שהוא מו"ס מזה דוקא נעשו בז"א ד' מוחין דהיינו שיתחלק הדעת לחו"ג יעו"ש, ועטרא דגבורה זהו שורש הכלה כו'. ועד"ז ג' ברכות דבהמ"ז חב"ד וברכת הטוב והמטיב רומז להכלה, והטוב והמטיב שרשו מהכתר כמ"ש בגמ'²⁷ ספ"ג דפסחים אבל לע"ל כולו הטוב והמטיב כו'. וזהו וספרתם לכם ל' בהירות, ועיקר הבהירות שרשו מהכתר הנק' לבנון כו'.

ע' רח ואילך. וע"ש במ"מ.
24 ברוך כבוד הוי': יחזקאל ג, יב.
25 אל יתהלל: ירמ"י ט, כב.
26 בסידור שער התפילין: ט, ד (בהוצאות קודמות ז, א) ואילך.
27 בגמ' ספ"ג דפסחים: נ, א.

19 הבחי' פ' שלח: עה"פ טו, לח. וראה עוד במ"מ במאמרי אדמו"ר האמצעי בראשית ע' שצד. סה"מ תרמ"א ע' תקנה.
20 ויאמר אל האיש: יחזקאל י, ב.
21 ובלק"ת פ'י דהטלית: קרח נב, ב ואילך.
22 אני ראשון . . ואני אחרון: ישעי' מד, ו.
23 בביאור ע"פ ואולם חי אני: סה"מ תקס"ט

(ד) ובסידור²⁸ פי' ל"ג בעומר כענין עד²⁹ הגל, והוא הפרסא שבין אצילות לבריאה. ובמא"א ג' ל"ג, גל היינו ל"ג אתוון דמלוי מלוי שם אלקים עכ"ל, ובמא"א³⁰ נתבאר כי מלוי גימטריא שם אלקים, כי המלוי של האות שהוא בהעלם זהו ענין עיקר המכוון, וכמ"כ המכוון באצילות ע"ס, זהו כדי שיהי' התהוות ב"ע ע"י ש' אלקים כו', ולכן צחוק³¹ עשה לי אלקים שהתענוג עליון הנק' צחוק נמשך ע"י שם אלקים המעלים כו', וזהו ענין ועתה³² יגדל נא כח אד', כח ה"ע מלוי המלוי דשם הוי' יעו"ש, וזהו ג"כ ענין גל שהוא מלוי המלוי של שם אלקים כו'. וע"ש³³ בענין העונה אישר"מ בכל כחו להמשיך הגלוי בבחי' מלוי המלוי.

ואפ"ל עד הגל הזה ועדה המצבה, דפי' במא"א מס פ"ב מצבה בלאה וכןגדה בלילית מצבה³⁴ אשר שנא ה'. גם פי' מצבה הקמת מל' מבחי' נקודה לעשותה פרצוף עכ"ל. והי"נ כתב ממ"ש בזהר פ' נח דף ע"ב א' ע"פ והאבן³⁵ הזאת אשר שמתי מצבה יהיה בית אלקים, מאי³⁶ מצבה דהות נפילה ואוקים לה, ויצוק³⁷ שמן על ראשה, דהא ביעקב תליא מילתא למיעבד יתיר מבני עלמא עכ"ל. ושם עוד מענין ושלמה³⁸ ישב כו' ותכון כו' אפ"ל זהו ענין ואוקים לה, ע"ד ארוממך³⁹ אלקי המלך. ומ"ש דהא ביעקב תליא, עיין זהר פ' חיי דקל"ג ע"א בענין תפלת ערבית, וז"ל הפרדס ערך מצבה כי המל' בהיותה מיוחדת עם התפארת נק' מצבה כו' עכ"ל, ולכן שייך זה ליעקב שהוא ת"ת. ובת"א⁴⁰ ר"פ ויצא פי' מצבה זהו המשכת וא"ו, ויצוק שמן על ראשה זהו המשכת חכמה עילאה, ופי' והאבן הזאת אשר שמתי מצבה יהי' בית אלקים ר"ל כי ע"י והיה הוי' לי לאלקים שהוא ע"י גלוי ע"ק ואזי והאבן יהי' בית אלקים, שבחי' בית גבוה מבחי' אבן ע"ד שתי⁴¹ אבנים בונות שתי בתים כו', כי אבן הוא רק אתיות ובית הוא צירוף תיבה שמאיר בו אור השכל כו'.

(36) מאי מצבה דהות נפילה ואוקים לה: בגוכי"ק אחרי מאמר זה (ד"ה וספרתם לכם) נרשם ד"ה נפלה ולא תוסיף קום (רשימות עה"פ, ולא נדפס לע"ע), והוא ענין בפ"ע.
(37) ויצוק שמן . . . והיה הוי': ויצא כח, יח"כא: וישם אותה מצבה ויצוק שמן על ראשה גו', וידר יעקב גו' והיה הוי' לי לאלקים.
(38) ושלמה ישב: מלכים-א, ב, יב: ושלמה ישב על כסא דוד אביו ותכון מלכותו מאד.
(39) ארוממך אלקי המלך: תהלים קמה, א.
(40) ובת"א ר"פ ויצא: כא, ב.
(41) שתי אבנים בונות: סי' יצירה פ"ד מי"ב.

(28) ובסידור פי' ל"ג בעומר: תמו, ב (בהוצאות קודמות דש, ג) ואילך. וע"ש במ"מ.
(29) עד הגל: ויצא לא, נב.
(30) ובמ"א נתבאר כי מלוי גימטריא שם אלקים: ראה סה"מ תקס"ג ח"ב ע' תקצה ואילך (ביאור ד"ה ועתה יגדל), ובמצויין לשם.
(31) צחוק עשה לי אלקים: וירא כא, ו.
(32) ועתה יגדל נא: שלח יד, יז.
(33) וע"ש בענין העונה אישר"מ בכל כחו: שבת קיט, ב. תקס"ג שם ע' תקפד, תקצז.
(34) מצבה . . . ה': פ' שופטים טז, כב.
(35) והאבן הזאת: ויצא כח, כב.

וספרתם לכם

ט

ועד"ז י"ל גל זהו אותיות לבד שאין השכל מתגלה בו, לכן זהו הפרסא, ומצבה כשהשכל מאיר בו, ע"ד בית אלקים. ועד"ז ביקש דהע"ה אחת⁴² שאלתי מאת ה' אותה אבקש שבתי בבית ה' כל ימי חיי, ועי"ז יבוא ג"כ לבחי' לחזות בנועם ה'.

ואפ"ל אשר ל"ג בעומר זהו עדיין בחי' עד הגל, אך בשבועות זהו עליית המל', וה"ע ועדה המצבה, שהוא עלייתה לקבל ולהתייחד עם הת"ת, ואזי התגלות החכמה בהדבור, וידבר⁴³ אלקים את כל הדברים האלה לאמר, וא"כ נק' הדבור בית אלקים כו'. וע' פרדס ערך בית פי' בית אלקים י"ל נק' המל' כשמקבלת מהבינה הנק' אלקים, והיינו שתקבל המל' מאמא עילאה גם שלא ע"י ז"א כו'. ועי"ן במא"א אות בית סי"ד בית נק' המל' בבואה פב"פ כו'. וזהו ע"ד ביתו⁴⁴ זו אשתו כו', ועמ"ש בלק"ת⁴⁵ ס"פ הברכה בד"ה מזמור שיר חנוכת הבית דרוש השני בענין מזון לבוש בית. א"כ ג' מדריגות, בחי' גל ובחי' מצבה ובחי' בית. ובמא"א שם, בית כשמקבלת ב' שלישי החסד, ובאות כף ס"ל פי' שזהו ענין כדכד ב' שלישי דע"ב והם ב' שלישי החסד אשר בת"ת ז"א ומהם יעשו לעתיד כתר לנוקבא כי עתה אין לה אלא שלישי אחד עכ"ל. ועמ"ש בלק"ת⁴⁶ סד"ה ושמתי כדכד כו'.

קיצור (א) פי' ממחרת השבת, שגם מהחכמה נמשך בנש"ב דספה"ע, דוגמת יין המשומר בענביו משי"ב: (ב) וזהו ענין ל"ג בעומר, המשכות ל"ב נתיבות חכמה בח"ת, דוגמת ושלשים יום ושלשת ימים תשב על דמי טהרה: (ג) וזהו דוגמת המשכת ל"ב חוטי הציצית בהטלית, וזהו ברוך כבוד ה' ממקומו, וגם כענין כי אם בזאת יתהלל כו', בהמשכת החכמה למטה, והיינו בל"ג כו': (ד) עד הגל, העונה אישר"מ בכל כחו, ועדה המצבה, והאבן הזאת כו' יהיה בית אלקים.

צו, ד ואילך.

(46) בלק"ת סד"ה ושמתי כדכד: פי' ראה כה,

ב.

(42) אחת שאלתי: תהלים כז, ד.

(43) וידבר אלקים: יתרו כ, א.

(44) ביתו זו אשתו: יומא ב, א (במשנה).

(45) בלק"ת ס"פ הברכה בד"ה מזמור שיר:

וספרתם לכם עינותי הסבה, הן שאם שכל יונת אל שהיא
גינה יז' 'שוקב בו גב' אור החכמה כי חוב' הם
תמן היען ועוד כי התלפזות אור אפ' אל קבונה אינו
אזא ע' אינעוה החכמה, ולכן קפ' יועבות נכסר תמלה
יום הסבה כפול אפ' יועג. ה' סו' שט יוסק תעשה לאמרה
ובוא הסביע יהי לכס נכס, ז' אויה כי הנבוסה קיוט שהיא
בינה נטבה ע' החכמה הנל' שבה, וע' קת' רפ'
אך אל שנבאר שם שם קבונה קחי אטלה החכמה בענין
הוא בא עתנ' אפ' גם בחי' ג' נשק קה ע' היום
שהוא חכמה, בהיינו נלבו התחיון אל היום שמשן
ינל' העיון, ועז' אויה נס בעין ספיות העושה
עינותי הסבה בנל' אלז' איה אהיטכה סט' אעב' באים
נל' עינותי לכס - אזא גם יחכמה, נהיו

פאקסימיליא מוגף כתב־יד קודש של תחילת המאמר

לעילוי נשמת

הרבנית רבת פעלים אשה יראת ה'

מרת צבי' מרים ע"ה

גורארי'

בת הרה"ג הרה"ת יצחק הכהן ע"ה

שלוחה של כ"ק אדמו"ר זי"ע קרוב לשלשים ושש שנה

עסקה במילוי שליחות במרץ ובמס"נ

ובמיוחד במבצע חינוך וטהרת המשפחה

ורבים השיבה מעון

נפטרה ביום ד' פ' אמור, י"ב אייר, ה'תשס"ו

ת. נ. צ. ב. ה.

נדפס על ידי ולזכות משפחתה שליט"א